

MREŽE UČEČIH SE ŠOL IN VRTCEV

POROČILO ZA LETO 2017 IN 2018

Pripravili: mag. Polona Peček in Petra Weissbacher

UVOD IN CILJI PROGRAMA

Program Mreže učečih se šol in vrtcev je zasnovan na teoriji in praksi pristopa nenehnih izboljšav in učečih se skupnosti. V šolah in vrtcih tako izboljšujejo izbrano področje, na katerega je vezana vsebina delavnic za razvojne timе in izvedba izboljšave v šolah in vrtcih. Delo poteka na ravni razvojnih timov in na ravni šole ali vrtca s celotnim učiteljskim ali vzgojiteljskim zborom ter na ravni ravnateljev. Razvojni timi in ravnatelji se udeležujejo usposabljanja v okviru Šole za ravnatelje, nato pa vodijo delavnice in skupaj z ravnateljki proces dela na svojih šolah/vrtcih.

Program je trajal eno šolsko leto s pričetkom v mesecu septembru, razen skupin, ki so bile vpisane v šolskem letu 2016/2017, katerih program je trajal dve leti. Razvojni timi so se usposabljali v dveh dvodnevni in treh enodnevni delavnicah (dvoletna skupina je imela dve delavnici več v naslednjem šolskem letu), v šoli oziroma vrtcu so izvedli štiri delavnice ali več in vodili uvajanje izboljšave.

Cilji programa Mreže so zapisani v Letnem delovnem načrtu Šole za ravnatelje:

- vzpostaviti medsebojno sodelovanje – učenje, spodbuditi sodelovalno kulturo na nivoju šole ter usposobiti učitelje za sodelovalno reševanje problemov;
- ozavestiti šole/vrtce (učitelje/vzgojitelje), da je njihovo temeljno poslanstvo "učenje in poučevanje" in da so vsi njihovi "pomembni problemi" s tem povezani ter jih usposobiti za iskanje "pravih problemov" in uvajanje možnih izboljšav;
- pripraviti načrt za "akcijo – izboljšavo", jo izpeljati in analizirati; izmenjati izkušnje v posamezni šoli in med šolami v mreži;
- usposobiti člane timov za spremljanje dela na šolah (samoevalvacija) predvsem z vidika vzpostavljanja in vodenja procesa stalnih izboljšav (pristop k ugotavljanju in zagotavljanju kakovosti);
- izmenjati izkušnje v posamezni šoli in med šolami v mreži.

OPIS IN IZVEDBA PROGRAMA

Izbrane teme smo razvili glede na najpogostejša področja izboljšav, ki so se do sedaj pokazala v Mrežah, pa tudi glede na vse širšo vlogo strokovnih delavcev pri delu z otroki, učenci in dijaki, za katero se morajo usposabljati.

Koordinacijo posameznih vsebinskih Mrež učečih se šol in vrtcev so koordinatorice vodile zanesljivo in učinkovito. Tudi organizacijsko so Mreže potekale brez zapletov, kljub temu, da je bilo šolsko leto 2017 kar precej obremenjeno z vzporednim potekanjem dvoletnega in enoletnega programa.

V šolskem letu 2016/17 (dvoletni program) smo razpisali naslednje teme (te so bile dvakrat izvajane še v letu 2018):

- Karierni in profesionalni razvoj strokovnih delavcev v VIZ
- Kultura in klima v VIZ
- Z mreženjem krepimo sodelovanje

V šolskem letu 2017/2018 (enoletni program) smo razpisali naslednje teme:

- Kultura in klima v VIZ
- Osebna in profesionalna učinkovitost strokovnih delavcev
- Znamo komunicirati s starši.?!

IZVAJALCI IN UDELEŽENCI PROGRAMA MREŽE UČEČIH SE ŠOL IN VRTCEV

V letih 2017 in 2018 so v programu Mreže učečih se šol in vrtcev sodelovale predavateljice Šole za ravnateljce: mag. Polona Peček, mag. Vlasta Poličnik, dr. Tatjana Ažman, mag. Renata Zupanc Grom, mag. Peter Markič ter zunanja gostja Bernarda Potočnik, ki so hkrati opravljali tudi naloge koordiniranja skupin. Vodja programa Mreže učečih se šol in vrtcev je bila mag. Polona Peček.

V Mrežo se je vključilo 32 zavodov (11 vrtcev, 27 osnovnih in 4 srednje šole), kar pomeni cca. 1850 vključenih strokovnih delavcev. Vsi, ki so izpolnili pogoje, so dobili potrdila o opravljenem programu kariernega razvoja v skladu s Pravilnikom o izboru in sofinanciranju programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju.

Zavodi	
Vrtci	11
Osnovne šole	27
Srednje šole	4
SKUPAJ	32

Vključeni zavodi v program Mreže učečih se šol in vrtcev:

Dvoletni program 2016 - 2018

Karierni in profesionalni razvoj strokovnih delavcev	OŠ Boštanj
	OŠ Trbovlje
	OŠ Vižmarje Brod
	Srednja šola Venca Pilon, Ajdovščina
Kultura in klima v VIZ (2 skupini)	DSŠ Lendava
	OŠ Benedikt
	OŠ Krže
	OŠ Krmelj

	OŠ Polhov Gradec
	OŠ Ledina
	OŠ Predoslje, Kranj
	Vrtec Ilirska Bistrica
	Vrtec Šentvid
Z mreženjem krepimo sodelovanje	OŠ Cerklje ob Krki, vrtec
	OŠ Cerkvenjak - Vitomarci
	OŠ Dolenjske Toplice, vrtec Gumbek
	OŠ Šentjernej
	OŠ Šmihel
	Vrtec Ivančna Gorica
	Vrtec Mavrica, Vojnik
	Vrtec Otona Zupančiča, Maribor

Enoletni program 2017 – 2018

Kultura in klima v VIZ	OŠ Istrskega odreda Gračišče
	OŠ Jurija Vege, vrtec Vojke Napokoj
	OŠ Poljane, Ljubljana
	OŠ Šmartno pod Šmarno goro
	Vrtec Najdihojca
Osebna in prof. učinkovitost strokovnih delavcev	Ekonomška šola Ljubljana
	OŠ Gorišnica
	OŠ Helene Puhar, Kranj
	OŠ Jurija Vege, Moravče
	OŠ Litija
Znamo komunicirati s starši	Kranjski vrtci
	OŠ F.S. Finžgarja, Lesce
	OŠ Ludvika Pliberška, Maribor
	OŠ Poldeta Stražišarja, Jesenice
	Vrtec Morje, Lucija
	Vrtec Šentjur

POVZETEK KVALITATIVNIH EVALVACIJ PROGRAMA MREŽE UČEČIH SE ŠOL IN VRTCEV TER UGOTOVITVE

Potrebno je poudariti, da smo pred začetkom dvoletnega programa prevetrili in dopolnili program, sploh pa izvedbo dveh delavnic v drugem letu izvajanja programa. Izdali in dopolnili smo tudi priročnik, ki ga uporabljamo pri izvajanju programa.

V preteklih evalvacijah je bil izpostavljen problem strokovne podpore s strani Šole za ravnatelje po končanem programu v smislu zagotavljanja trajnosti. Zaradi teh ugotovitev smo pilotno uvedli skupine, ki so se vpisale v dvoletni program, kar se je na osnovi evalvacij izkazalo za dobro odločitev.

Evalvacije dvoletnega izobraževanja so pozitivno naravnane in kažejo, da so uvedene spremembe prinesle zadovoljive rezultate. Izkazalo se je, da je potrebno še več pozornosti posvetiti natančni izdelavi akcijskih načrtov, saj le taki lahko podpirajo dobro izvedbo programa v letih izboljševanja izbranega področja. Poleg tega bomo večjo pozornost posvetili tudi znanju, ki ga razvojni timi potrebujejo pri spremljavi izboljšave in

znanju, ki je vezano na uvajanje sprememb. Enako se je tudi izkazalo, da je stalna prisotnost ravnateljev na mrežah dobra in da se kolikor je le mogoče vključujejo v delo razvojnega tima in jim tudi nudijo pomoč pri sami izvedbi programa in poskrbijo, da je izbrano področje izboljšave vključeno kot prednostna naloga v Letni delovni načrt zavoda. V kolikor je le mogoče, je dobro, da se izbrano področje izboljšave vključuje in povezuje tudi z ostalimi prednostnimi nalogami in projekti, ki že sicer potekajo v šolah in vrtcih.

Ob analizi zaključnih poročil šol in vrtcev, ki so bili vključeni v Mreže v obeh izvedbah programov ter ob analizi njihovih odgovorov na anketne vprašalnike in kvalitativno evalvacijo lahko rečemo, da so bili cilji doseženi. Ocene vseh mrež kažejo na to, da smo cilje, zapisane v Letnem delovnem načrtu Šole za ravnatelje, dosegli. Prav tako smo dosegli specifično-tematske cilje v Mrežah.

Vzpostavili smo medsebojno sodelovanje – učenje, spodbudili sodelovalno kulturo na nivoju šole ter usposobili učitelje za sodelovalno reševanje problemov, kar v praksi pomeni, da so strokovni delavci skupaj z ravnatelji imeli organiziran časovni prostor, kjer so lahko vodili profesionalne razprave.

S pomočjo razvojnih timov in ravnateljev smo ozavestili spoznanje, da so vsi njihovi "pomembni problemi" res pomembni in jih v procesu poteka programa usposobili za iskanje "pravih problemov" oziroma jih peljali skozi proces iskanja možnih izboljšav, ki so v pristojnosti strokovnih delavcev, da jih izboljšajo. Na ta način smo dosegli tudi timski pristop »od spodaj navzgor«.

Usposobili smo razvojne time in preko njih strokovne delavce za načrtovanje izboljšave ter v obliki akcijskega načrta zapisali natančen načrt izvedbe izboljšave. Del tega je bil tudi natančen načrt spremljanja izvedbe izboljšave in morebitne potrebne korekture.

Izmenjali smo izkušnje v posamezni šoli in med šolami v mreži. Kljub vsemu je tukaj še vedno veliko prostora za izboljšavo, saj se je v dvoletnem pilotskem programu izkazalo, da so se obiski šol v drugem letu procesa izkazali za dobre in so še dodatno pripomogli k mreženju. Je pa seveda tukaj vedno izpostavljeno vprašanje časa in drugih razpoložljivih virov. Glede na to izkušnjo smo organizacijsko v šolskem letu 2018/2019 urnik zastavili na tak način, da se bodo različne tematske skupine srečevale med seboj in tako imele vsaj v času usposabljanja še nekaj več možnosti za mreženje.

Usposobili smo člane razvojnih timov za spremljanje dela na šolah, predvsem z vidika vzpostavljanja in vodenja procesa stalnih izboljšav, krepili smo in bomo še nadgradili področje evalvacije in področje uvajanja izboljšav. Pri tem seveda ne bomo pozabili na zagotavljanje trajnosti izboljšav.